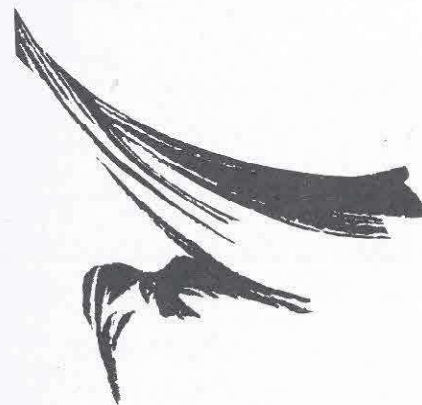

IRMA GEISSLOVÁ

**ZRANĚNÝ
PTÁK**

VÝBOR Z DÍLA 1874–1914

KRUH 1978

© Ivan Slavík 1978
Illustrations © Jaroslav Cheben 1978

885-D-GEIS 1-1
14745
ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
FILOSOFICKÉ FAKULTY
UNIVERSITY J. E. PURKYNĚ
BRNO

4473-78

15-

Osudy básníků bývají nejednou složité a bolestné — za živa i po smrti. Jedni, ti šťastnější, vystoupí k vrcholům snadno a udrží se na nich dlouho, celá desetiletí nebo i staletí, zatímco jiní, méně šťastní, zápasí s různými nesnázemi a přežijí sotva svou dobu. Každá básnická generace vstupuje na jeviště dějin s několika velkými tvůrci, kteří udávají tón, a s plejádou básníků menších, kteří hrají sekund. Ti největší vyčnívají na obzoru jako štíty horských velikánů, ostatní zůstanou navždy v jejich stínu. Ovšem i v díle velkých básníků jsou výšiny a nížiny, zatímco na druhé straně v díle básníků ve své době neuznaných jsou zasuty básně, které je třeba jenom objevit a vynést z prachu zapomnutí, aby zazářily ve své celé kráse.

Ivan Slavík, který je sám básníkem a má velmi jemný cit pro opravdové hodnoty, se už po řadu let obírá básnickou archeologií, trpělivě se probírá starými knihami, svazky časopisů a novin a vynáší z nich na světlo dne neznámé verše známých básníků nebo básnické skvosty básníků, kterým se nepodařilo proniknout a dosáhnout uznání. Tak vydal například zajímavou a cennou antologii méně známých básníků z generace Vrchlického i generace let devadesátých, nazvanou Zpívající labuť (Odeon, 1971) a jednoho z nich připomněl v témže nakladatelství výběrem Představení v soumraku; je to Jan Opolský.

Po létech mlčení o Richardu Weinerovi jako první roku 1965 vydal v Mladé frontě výbor z jeho poezie — Mezopotamie. Od násosů krivých soudů a ustálených frázi očistil památku Vítězslava Háška a v knížce Srdce, písněmi dotýkané (Mladá fronta, 1974) ukázal, že to nebyl jenom naivní a nevýbojný lyrik, za jakého byl po dlouhá léta pokládán, ale že jeho dílo obsahuje i básně mohutného vzletu a bohaté vynalézavosti. Podobně obnovuje nyní obraz Svatopluka Čecha, o němž je přesvědčen, že to byl skutečný a opravdový básník a ne jen vlastenecký rétor.

Jednou jsem mu vyprávěl, že na jedné besedě — nepamatuji se už přesně kde — přišla ke mně starší paní a představila se jako sestra básničky Irmý Geisslové. Její jméno mně nebylo neznámé. Četl jsem od ní v básnické antologii Procházkově — Česká lyra asi dvě básně a v Přehledných dějinách české literatury od Arne Nováka několik řádek, povšechně a zběžně charakterizujících její básně, ale od těch mně Irma Geisslová utkvěla pevně v paměti. Ivanu Slavíkovi zaplály oči a s nadšením mně říkal, že si tuto básničku objevil pro sebe také a že pátrá dále po jejích životních osudech i po jejím roztroušeném díle. Byla to práce velice obtížná a Slavík musel překonat nesmírné obtíže, které by jiného badatele od práce zcela odradily. Ale jemu se ta práce vyplatila. Dopátral se všeho, co potřeboval,

aby její dílo mohl i se zasvěcenou studií připravit k tisku. Irma Geisslová se mu ukázala jako velká básnička, která mu nejednou připomínala životními osudy, ale i dílem americkou básničku Dickinsonovou, která vedle Whitmana stojí u pramene druhého proudu americké lyriky imaginistické. Když jsem si přečetl jeho výbor i jeho studii, dal jsem mu za pravdu. Její dílo je opravdu nevšední a plným právem vstoupí znovu do tisíciletých dějin české poezie.

Je záslužné pomáhat ke vstupu do literatury nadějným autorům mladým, ale stejně spravedlivé je, křísit z mrtvých památku autorů neprávem zapomenutých. Ivanu Slavíkovi patří za tuto nesmírně obětavou práci naše díky. Uznání zaslouží také nakladatelství Kruh, které se s nevšedním pochopením rozhodlo verše Irmý Geisslové vydat tiskem.

Vilém Závada

OBSAH

Osudy básníků	7
Sedmdesátá léta — Budapešť	12
Z Imortel	32
První intermezzo	40
Osmdesátá léta — Praha a Jičín	52
Devadesátá léta — Jičín	76
Druhé intermezzo	104
Po roce 1900 — Jičín	114
Neznámá Irma Geisslová	158
<i>Irma Geisslová v datech</i>	<i>181</i>

IRMA GEISSLOVÁ

**ZRANĚNÝ
PTÁK**

Úvod národní umělec Vilém Závada.
K vydání připravil, uspořádal, doslov
a životopisné údaje o autorce napsal
Ivan Slavík.

Ilustrace a grafická úprava
Jaroslav Cheben.

Vydalo nakladatelství Kruh
v Hradci Králové 1978.

Edice Prostor.

Odpovědný redaktor dr. Jan Dvořák.
Technický redaktor Miroslav Všetěčka.

1. vydání. Náklad 2000 výtisků.

Vytiskl TISK, knižní výroba, n. p., Brno,
závod 4.

Stran 192, AA 7,04, VA 7,33.

46-007-77. 1822/kult./76. 601/30/85.5.

Tematická skupina 13.

Vázané Kčs 15,—.